

GEESTELIJKE ADVIEZEN

Van Karl Barth.

Dezelfde broeder, over wien ik in mijn vorig artikelje schreef, had nog een paar vragen.

Hij had iets gelezen van Karl Barth. Hij, voor zich, kon daarin niets vinden, dat niet Gereformeerd was. Barth sprak in dat stukje over den Bijbel, zooals wij dat ook zouden doen. Maar hoe kunnen dan onze Gereformeerde Theologen altijd zóó over Barth spreken als zij doen, vraagt hij.

Moet ik dan, omdat mannen als Prof. Schilder altijd voor Barth waarschuwen, diens geschriften steeds met achterdocht lezen?

Ik zou daarop het volgende willen zeggen.

Het is waar, dat Karl Barth telkens spreekt en schrijft op een wijze, als waarop ook een Gereformeerd Theoloog dat doet.

Toch bedoelt hij daarmee vaak geheel iets anders, dan wij Gereformeerden.

Om maar eens iets te noemen.

Karl Barth spreekt met grooten eerbied over de Schrift.

Toch ziet hij de Schrift geheel anders dan wij.

Naar Gereformeerde beschouwing is het zóó, dat wat God eenmaal geopenbaard heeft, voorzoo veel Hij dat voor de kerk der toekomst nodig achtte, vastgelegd is in de Schrift.

In die Schrift hebben wij dus, voor alle eeuwen, een zekere rest, een bepaald quantum overgehouden van wat God in vroeger eeuw geopenbaard heeft.

Wanneer wij dus willen weten wat God ons in die Schrift te zeggen heeft, dan gaan wij, met een geloovig, biddend hart tot die Schrift en dan vragen wij: „wat staat daar nu precies?” En als wij dat gevonden hebben, dan weten wij wat God daar tot ons zegt.

Die Schrift is voor ons het onfeilbare Woord van God.

Zoo denk, Barth, er niet over.

Gij zoudt dat het best zóó kunnen zeggen.

Volgens onze beschouwing IS de Bijbel Gods Woord.

Volgens Barth komt DOOR den Bijbel het Woord Gods tot ons.

Zooals de luidspreker van de radio niet de muziek zelve is, maar het middel, waardoor de muziek tot ons komt, zóó is de Bijbel niet zelf het Woord Gods, maar het middel, waardoor Gods Woord ons bereikt.

Barth zal dus niet willen zeggen, dat ik de boodschap Gods in een bepaald Schriftgedeelte te weten kan komen, door serieus dat Schriftgedeelte te exegetiseren.

Neen, zal hij zeggen, terwijl ik mij met die Schrift bezig houd, zal ik moeten afwachten, welke boodschap de Heere mij op dat oogenblik, in die bepaalde omstandigheden, door dat Schriftgedeelte wil doen toekomen.

Plaats van het: „dat staat er”, moet dus komen: „dat zegt het mij”.

Ieder gevoelt terstond, hoe Barth, bij al zijn toornen tegen het subjectivisme, toch, op zijn standpunt, er niet aan kan ontkomen, dat hij weer gaat rooken op het altaar van datzelfde subjectivisme. Tenslotte zal hij telkens er toe komen zijn eigen gedachten in de Schrift te leggen.

...

sprekt hij over Jonathans liefde. „Uwe liefde was mij wonderlijker dan de liefde der vrouwen.” (2 Sam. 1:26).

En die liefde van Jonathan wortelde in 't geloof, dat David de gezalfde des Heeren was. Jonathan erkende in David den Ambtsgeest des Heeren, die op hem was. (1 Sam. 16:13).

Tot driemaal toe lezen wij, dat Jonathan een verbond met David maakte. En al wonderlijker wordt de liefde van Jonathan.

De eerste maal na het verslaan van den Filistijn. Dat was tot op zekere hoogte begrijpelijk. Toen werd het verbond om zoo te zeggen gesloten onder de toejuichingen van het volk en van Saul.

De tweede maal wordt die liefde al wonderlijker. Want nu begint Davids positie aan het hof al te wankelen. In den hofkring heeft Saul er al van gesproken, David te dooden (1 Sam. 19:1), heeft reeds een poging gedaan hem in zijn huis te vangen (1 Sam. 19:10). Maar Jonathan blijft aan David trouw. Hij belooft hem te zullen helpen. En meer dan dat. Hij vraagt Davids gunst. David mag nimmer de barmhartigheid aan hem en aan zijn zaad vergeten (1 Sam. 20:14, 15). Dat moet David hem zweren. 't Lijkt wel, alsof niet Davids, maar Jonathans positie wankel is.

Nog wonderlijker is de liefde van Jonathan de derde maal. Want dan zwerft David als een veldhoen op de bergen. Maar Jonathan zoekt hem op en zegt: „vrees niet, want de hand Sauls mijns vaders zal u niet vinden, maar gij zult Koning worden over Israël, en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel” (1 Sam. 23:17). Wonderlijk is de liefde van Jonathan. Hoe zwakker Davids positie wordt, hoe sterker Jonathans vertrouwen in hem wordt.

Dat vindt ge nu elkens bij Barth. Hij gebruikt Gereformeerde termen, maar legt daarin een anderen inhoud, dan de Gereformeerden daarin leggen.

In sterke mate geldt dat ook van de verzoening. Wij bedoelen met de verzoening door Christus, dat Christus, als de tweede Adam voor ons, door Zijn gehoorzaamheid, de gerechtigheid heeft tot stand gebracht. God rekent ons die gerechtigheid toe en op grond daarvan vergeeft Hij ons de schuld, spreekt ons vrij van de straf en geeft ons het eeuwige leven.

Barth bedoelt met de verzoening dit: In Christus geeft ons God Zijn openbaring; op hetzelfde oogenblik nu, waarin die openbaring ons raakt, waarin het voor ons openbaring wordt, is de verzoening tot stand gekomen.

Openbaring en verzoening zijn voor hem identiek; van een tot stand gebrachte ons toegerekende gerechtigheid als grond der rechtvaardiging wil hij niet weten.

...

Hoe moeten wij nu Barth lezen?

Ik stem toe, dat het mogelijk is, dat iemand, die de woorden van Barth „Gereformeerd” opvat, daardoor gesticht kan worden.

En toch is het noodig, altijd kritisch de geschriften van dezen theoloog te gebruiken. Het gevaar is immers zóó groot, dat wanneer men hem leest, onbevangen, alsof hij een Gereformeerde was, men op een gegeven oogenblik, zonder erg, een uitspraak, die zeer beslist niet Schriftuurlijk is, zou aanvaarden en in zich opnemen, in de gedachte: het klinkt allemaal immers zoo zuiver, dan zal dit ook wel goed wezen.

Het is een groote verdienste van onzen Redacteur, dat hij onze oogen voor deze dingen heeft geopend.

En ieder, die niet terdege Theologisch geschoold is, zou ik afraden, geschriften van Barth en de zijnen voor zijn stichting te lezen.

Laat men zich houden bij onze Gereformeerde auteurs; bij hen gaat men veilig.

Of Barth nu zelf wel een Christen kan zijn, als hij zoo dwaalt, vraagt de broeder, die mij schreef. Ik zou dat niet gaarne betwijfelen.

Het is immers zeer wel mogelijk, dat hijzelf zich als zondaar kent en het heil in Christus heeft aanvaard, maar dat hij in zijn reflecteeren over dat heil, mistast.

Alléén, het gevaar is groot, dat wie zich door hem laat leiden, den Christus der Schriften voorbijziet en voorbijgaat.

Daarom, nog eens, men kieze niet Barth of één der zijnen, ten leidman op het pad der waarheid. D. v. D.

VAKWETENSCHAP EN PRAKTIJK

Geloofs- en gebedsgenezing. 1)

Geloofs- en Gebedsgenezing, door Dr. G. Brillenburg Wurth en Dr. G. A. Lindeboom. — Uitgave der „Vereeniging voor geestelijke volksgezondheid op Gereformeerden grondslag.” 1937.

Deze brochure van bijna 50 bladzijden belicht de geloofsgenezing zoowel van theologische als van

1) Dit artikel wachtte reeds langen tijd op plaatsing.

Wonderlijk is die liefde van Jonathan en toch verstaanbaar, voor wie de Schriften kent.

Want in Davids leven wordt de gestalte van Christus openbaar. De schaduw van het kruis zweeft over Davids leven. Dat kruis van David heeft juist Jonathan getrokken. En met den blik op den in David lijdenden Christus heeft Jonathan zijn kruis op zich genomen en is David gevolgd.

Wie de eenheid der Schriften niet erkent, staat bij Jonathan voor een raadsel. Zelfs een geleerde als Prof. Dr. J. de Groot komt in zijn I Samuël tot dit vage oordeel over Jonathan: „De prins schijnt te weten, welke hoogte toekomst David beschoren is, en onzelfzuchtig als hij is, hoopt hij het beste voor diens huis, terwijl hij voor zichzelf en eigen nakomelingschap de gunst van zijn vriend inroep, waar het schijnt in volle verzekerdheid dat Sauls huis overigens te gronde gaat. Dit getuigt van een stemming bij den koningszoon, die wij moeilijk of misschien zelfs in het geheel niet kunnen plaatsen, maar die toch psychologisch mogelijk moet geacht worden. Er zijn oogenblikken, waarin een mensch, die open is voor al het omringende en die zich stelt om bepaalde ervaringen tot op den grond te peilen, toekomstige waarheid als bij intuïtie grijpt en er zich dan met een vasthoudendheid, die den niet-begrijpenden buitenstaander ten hoogste moet verwonderen, naar richt”, p. 147.

Jonathan kende het Woord des Heeren over zijn huis en heeft het geloofd. Jonathan zag in David den gezalfde des Heeren en heeft zich aan hem vastgeklemd en zich in hem verheugd.

Scherp steekt zijn houding af tegen die van zijn vader Saul. Ook Saul wist, dat David de gezalfde des Heeren was. „Saul wist, wat het geheim was

medische zijde, iets wat absoluut noodzakelijk te achten is. Want de moeilijkheden, die zich voordoen bij het beoordeelen van geloofs- of gebedsgenezingen zijn ten deele van theologischen, ten deele van medischen aard.

Het vraagstuk der geloofsgenezing is van een bij uitstek practisch karakter, en van verre strekking voor ons geestelijke leven. Want wat ons hier voorgespiegeld wordt, is niet gering: genezing van onze alledaagsche ziekten, ook van ongeneeslijke kwalen, zonder eenig ingrijpen van een aardschen geneesheer of wetenschappelijke geneesmethode, alleen door de kracht van den Verrezen Heer of van den Heiligen Geest. En dat maar niet voor een enkeling, neen voor een ieder, „die gelooft”. Men beroept zich immers op Marc. 16:17 e.v.: En degenen die geloofd zullen hebben, zullen deze teekenen volgen: in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen... al is het dat zij iets doodelijks zullen drinken, dat zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden. En niet minder op Jacobus 5:13-16, waar onder meer dit staat: Is iemand krank onder u, dat hij tot zich roepe de ouderlingen der gemeente, en dat zij over hem bidden, en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel. Als men dan ook zou zeggen: ja maar, wij zien toch niet meer, dat God zulke wonderlijke uitreddingen geeft op het gebed, wij zien alleen maar, dat, wanneer iemand lijdende is aan een ongeneeslijke ziekte, hij er later ook aan sterft, dan zal men u voorhouden: dat komt, omdat uw geloof niet groot genoeg is. Heeft Jezus Zijn discipelen ook niet eenmaal voor de voeten geworpen: Als gij maar een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: word in de zee geworpen en hij zou u gehoorzaam zijn. En Jezus Christus is gisteren en heden en tot in eeuwigheid Dezelfde. Jezus leeft!

En dit alles blijft nu maar niet alleen bij theorie, neen, er zijn ook plaatsen op aarde aanwijsbaar, waar men dit alles werkelijk zegt te beleven. Möttlingen is er één van. Daar leefde Vader Stanger en die schreef: „De Heer Jezus geneest heden nog, zooals vroeger, en dat willen de meeste geloovigen niet meer gelooven. Ze meenen, dat men eerst naar den dokter moet gaan en als men het middel van den dokter heeft, moet men bidden: „Heer, leg Gij Uw kracht in het middel”. Zijn deze menschen geholpen, dan heeft het middel geholpen en niet de Heer Jezus... Men kan daarover denken zooals men wil, bijbelsch is deze manier zeker niet; ik spreek uit ervaring en meen wat ik zeg, tot in den diepsten grond van mijn hart”. Moet men dan ook de getuigenissen uit Möttlingen e.d. gelooven, dan komt men daar, ziek of niet ziek, om verlost te worden van zijn zonden; en als, door de voorbede der broeders en door de handoplegging de zonden weggenomen worden, blijkt het zoo heel dikwijls, dat ook de ziekte verdwijnt. Men verhaalt u zelfs van kankers, die genezen zouden zijn.

Die genezingen zouden weer van hetzelfde type zijn als die, welke geschieden door den Heere Jezus en Zijn discipelen in het begin onzer jaartelling; het zijn wondergenezingen, zooals ook Jezus' genezingen „teekenen” waren.

Er zouden dus weer wondergenezingen voorkomen; ja, de opgestane Heiland of, zooals anderen liever zeggen: de Heilige Geest verricht weer, verricht nog steeds wonderen; als wij er Hem maar „geloovig” om bidden.

Wonderen, ja wat zijn wonderen? Als ik door

van Davids moed en voorzichtigheid. Hij wist, dat het geloof, dat in het optreden en spreken van David uitkwam, door den Geest gewerkt werd. Van dien Geest had Saul vroeger ook gaven ontvangen. Hij kende iets van de heerlijkheid van het leven, dat gedreven werd door den Geest.”)

Maar Saul heeft niet willen buigen. Hij heeft den komenden Christus in David niet willen erkennen.

Tweeërlei houding tegenover den gezalfde des Heeren.

Zelfhandhaving en zelfovergave.

Dit thema beheerscht heel de geschiedenis van de menschheid.

Onze vader was koning. Adam was zijn naam. Maar zijn koningschap is van hem genomen. Koningen worden wij alleen nu weer door te buigen onder den Tweeden Adam, Jezus Christus.

Dat wordt hier op aarde niet altijd openbaar. Wij zien het in Jonathans geschiedenis. Hij is niet de tweede bij David geworden.

Saul en Jonathan, die beminden en liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet gescheiden (2 Sam. 1:23). Eenerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddelooze (Pred. 9:2). Jonathan is gestorven de belofte niet verkregen hebbende (Hebr. 11:39).

Maar is Jonathan tot het einde toe trouw gebleven aan David, David eveneens aan Jonathan. Wij zien dat in de geschiedenis van Mephiboseth (2 Sam. 9, 2 Sam. 19:24-30) en in de geschiedenis van de bloedschuld aan de Gibeonieten (2 Sam. 21).

N.

K. M.

3) De Graaf, Verbondsgeschiedenis, p. 395.